

Iš Laukuvos pašto praeities (iki 1940 metų)

Kazys Misius

Pašto įstaiga iki 1915 metų

Nuo XIX a. antrosios pusės paštas tapo vienu reikšmingiausių civilizacijos laimėjimų. Atsiradus geležinkeliams ir išradus elektromagnetinį telegrafą, paštas tapo greita susižinojimo priemone, o laišškai pasiekdavo ne tik tolimiausius Lietuvos bei Rusijos imperijos kampelius, bet ir užsienio valstybes.

Paštas tapo būtina įstaiga ne tik Lietuvos miestams, bet ir miesteliams. Palankia kaina žmonės galėjo siuntinėti paprastus bei registruotus laiškus, banderoles, siuntinius, pinigų perlaidas. Per paštus buvo gaunama ir prenumeruojama spauda. Todėl jau XIX a. pabaigoje patys gyventojai prašydavo valdžios didesniuose miesteliuose steigti pašto įstaigas.

Laukuvoje pašto skyrius, priimantis ir išduodantis visos rūšies korespondenciją, pradėjo veikti nuo 1899 m. gegužės 10 (22) d.

Europos valstybių pavyzdžiu Rusijoje prie paštų skyrių būdavo steigiamos ir taupomosios kasos. Tai buvo patogiu neturtingiems gyventojams, nes būdavo priimami indėliai nuo 25 kapeikų iki 1000 rublių ir nereikėjo dėl to keliauti į didelius miestus, kur veikė bankai. Tokios taupomosios kasos paskolų neteikdavo, tiktai pri-

imdavo ir užsakius išduodavo indėlius. Priimti indėliams pinigai būdavo vežami į valstybinį banką. Taupomoji kasa Laukuvos pašte pradėjo veikti tą pačių metų rugšėjo 1 (13) d.¹

Kun. Antano Daukanto nekrologe nurodoma, kad šis dvasininkas „*įtaisydino Laukuvoje pačtą*“².

Pirmuoju Laukuvos pašto skyriaus viršininku paskirtas Michailas Dobrovolskis, stačiatikis. 1904 m. vadovauti šiam paštui atvyko Semionas Mandrikas³.

Paštas įsikūrė nuomojamosiose patalpose. 1906 m. Laukuvos pašte buvo gaunami šie laikraščiai: *Nedėldienio skaitymas* – 6 egz., *Vilniaus žinios* – 8 egz., *Lietuvos ūkininkas* – 3 egz., *Šaltinis* – 6 egz., *Šviesa* – 1 egz.⁴

1911 m. vasarą beveik visas Laukuvos miestelis sudegė, tačiau namas, kuriame buvo įsikūręs paštas, išliko⁵.

1914 m. į Laukuvos paštą įvedamas telegrafas. Įstaiga pavadinta pašto–telegrafo stotimi. Pakeičiamas ir viršininkas – paskiriamas Michailas Šikovecas⁶.

Matome, kad carinės Rusijos valdymo metais visi Laukuvos pašto viršininkai buvo kitataučiai. Lietuviai pašto tarnyboje, ypač viršininkų pareigoms, buvo nepageidaujami. Laukuvos pašto viršininkas turėjo ir savo padėjėją, kuris, įvedus telegrafą, išnešiodavo telegramas. Laiškų paštininkai nenešiodavo. Žmonės juos atsiimdavo pašte arba korespondenciją įteikdavo seniūnai.

Vykstant kovoms tarp rusų ir vokiečių, 1915 m. kovo 22 (balandžio 4) d. į Laukuvą atvyko iš Kvėdarnos pasitraukę paštininkai, o šiame pašte nutrauktos taupomosios kasos operacijos. Kadangi vokiečiai dar turėjo atsitraukti, po 5 dienų Laukuvoje vėl pradėti priiminėti ir buvo išduodami taupomieji indėliai. Karo suirutėje žmonės prarado savo santaupas rusiškais rubliais. Artėjant vokiečių daliniams, 1915 m. balandžio 15 (28) d. Laukuvos paštas evakuotas į Žagarę, vėliau – į Rygą, Daugpilį, Vilnių, Molodečną ir pagaliau į Tambovo guberniją⁷.

1916 m. Tambovo gubernijos Kozlovo mieste buvo surašytas iš Laukuvos pašto atvežtų daiktų sąrašas. Telegrafo aparatai būdavo atiduodami telegrafo stotims ir su kitu smulkiu inventoriumi nevežiojami.

Tambovo gubernijoje atsidūrė šis Laukuvos pašto inventorius:

įvairūs antspaudai (6 vienetai),

spaudas primokėjimui,

kaučiuko spaudas išperkamajam mokesčiui,

kaučiuko spaudas pašto perlaidoms,

kalendorinis spaudas,

spaudas registruotai korespondencijai,

plombavimo žnyplės,

metalinė dėžutė taupomosios ka-

sos pinigams ir jos pakabinama spyna,

odinis krepšys korespondencijai (2 vienetai),

svarsčių rinkinys,

stalinės svarstyklės,

plombų liejimo forma,

¹ Памятная книжка Ковенской губернии (toliau – ПККГ) на 1900 год, отдел 3, с. 77–78.

² Ата. kun. Antanas Daukantas, *Vienybė*, 1909, nr. 2, p. 26.

³ ПККГ, 1900–1905.

⁴ Laukuva, *Nedėldienio skaitymas*, 1906, nr. 53, p. 7.

⁵ Laukuva, *Rygos garsas*, 1911, nr. 35, p. 3.

⁶ ПККГ, 1915, с. 36.

⁷ Žinios apie evakuotus paštus, LVIA, f. 558, ap. 2, b. 72, l. 444.

spaustuvas plomboms,
laiškanešio krepšys.
Visa tai buvo įvertinta 64 rubliais⁸.

Pagal išvežtus dokumentus sudarytas ir Laukuvoje palikto pašto inventoriaus sąrašas. Kadangi iš to galima susidaryti carinės Rusijos laikų pašto–telegrafo stoties vaizdą, pateikiamas ir likusių daiktų sąrašas:

medinė skrynelė,	3 medinės spintos,
poliruotas stalas ir 2 lentų stalai,	sieninis laikrodis,
4 kėdės,	kardas,
Dievo Motinos ikona,	revolveris,
kalendorinis antspaudas,	juosiamas diržas ginklui,
2 stalinės lempos,	metalinė spinta,
dešimtainės svarstyklės,	dvi veltinių poros ir trečia pora apsiūta oda,
svarsčių kompletas,	kanceliarinė lempa,
prancūziškos svarstyklės,	suolas,
šaukštelis švinui lydyti,	sieninė lempa,
šviestuvai,	kelios dėžutės laiškamams,
rašymo reikmenys,	caro portretas,
skaitytuvai,	pašto ir taupomosios kasos iškabos bei kitas ne toks svarbus inventorius ⁹ .
žirklės,	

Likviduojant evakuotą Vilniaus pašto–telegrafo valdybą, 1918 m. likviduotas ir Laukuvos paštas.

Paštas Lietuvos Respublikos metais

Kaizerinės Vokietijos valdymo metais pašto Laukuvoje nebuvo. Kuriantis Lietuvos valstybės įstaigoms, dar 1918 m. lapkričio mėn. įsteigta Susisiekimo ministerijai pavaldi Pašto valdyba. Pirmiausia stengtasi perimti iš vokiečių veikiančias pašto įstaigas, parengti reikiami nuostatai bei taisyklės. Pašto įstaigos buvo suskirstytos į 7 kategorijas (nuo I iki VII eilės). Kiekvienai eilei numatyti etatai. Kai normalizavosi valstybės institucijų veikla, žemiausios VII eilės pašte dirbdavo tik viršininkas ir vienas laiškinių.

Pašto įstaigas steigė Pašto valdyba, kuri skirdavo tarnautojus ir būtiną inventorių. Perėmus iš vokiečių paštus, kurių dauguma buvo visiškai suniokoti bei apiplėšti, pirmiausia tokios įstaigos buvo steigiamos ten, kur jos veikė carinės Rusijos valdymo metais.

Laukuvoje VII eilės paštas pradėjo veikti nuo 1920 m. lapkričio 1 d. Įstaiga įsikūrė išnuomotose patalpose. Pirmuoju pašto viršininku paskirtas Juozas Jakas. Jis gimė 1895 m. kovo 22 (balandžio 3) d.

Degliškėje, Laukuvos parapijoje. 1912 m. J. Jakas baigė Laukuvos valdinę pradžios mokyklą. Jau vykstant karo mūšiams

⁸ LVIA, f. 558, ap. 2, b. 114, l. 460.

⁹ 1915 m. Laukuvos pašte palikto inventoriaus sąrašas, LVIA, f. 558, ap. 2, b. 136, l. 255–256.

Lietuvoje, 1915 m. balandžio pradžioje J. Jakas gavo laiškininko tarnybą Pajūrio pašte, tačiau netrukus reikėjo evakuotis. Vėliau jis dirbo karo lauko pašte Baranovičiuose. 1917 m. J. Jakas išlaikė pašto darbuotojo egzaminus, tačiau per suirutę Rusijoje dingo jo dokumentai. Jaunuolis atsidūrė Samaros gubernijoje ir ten pašte toliau dirbo laiškininku.

Grįžęs į Lietuvą, 1919 m. gegužės mėn. J. Jakas prašė Pašto telegrafo ir telefono valdybos skirti jį praktikantu pašte, o paskui – valdininku. Nuo 1919 m. gegužės 14 d. paskirtas lydėti pašto siuntas garlaiviu Kaunas–Jurbarkas, o 1920 m. pradžioje skiriamas lydėti pašto vagoną, kursavusį nuo Radviliškio Daugpilio link.

Paskirtas Laukuvoje steigti paštą J. Jakas sėkmingai įveikė visus organizacinius sunkumus. Korespondencija keitėsi su Šilalės paštu. Siuntų vežiojimui būdavo skelbiamos varžytynės ir su jas laimėjusiu asmeniu pasirašoma sutartis.

Nors Laukuvos paštas dirbo neprikaištingai, tačiau atsirado ir jo vadovu nepatenkintų asmenų. Šiandien sunku pasakyti, iš ko kilo intrigos, pagaliau tai ir nelabai svarbu. J. Jakas susituokė su Laukuvos valsčiaus valdybos darbuotoja, apie kurią sklido įvairios apkalbos, ir ji iš tarnybos buvo atleista. Be to, 1924 m. gruodžio 15 d. surašomas anoniminis skundas, kad pašto viršininkas yra šiurkštus ir pažeidinėja darbo drausmę.

Nors skundas nebuvo pasirašytas, tačiau tirtas gana nuodugniai. Pašto darbe jokių trūkumų nerasta. Nepaisant to, pasiūlyta Laukuvos pašto viršininką iškelti, kadangi yra juo nepatenkintų gyventojų.

Todėl nuo 1925 m. vasario 1 d. J. Jakas skiriamas Švėkšnos pašto viršininku. Jo vieton atkeltas Skaudvilės pašto valdininkas Vincas Gegžna¹⁰.

Kadangi J. Jakas buvo laukuviškis, čia derėtų paminėti ir jo tolesnę veiklą. Gana greitai J. Jakas pasiprašė iš Švėkšnos paskirti jį kitur. Nuo 1925 m. gegužės 1 d. perkeltas vadovauti Žemaičių Naumiesčio paštui. Čia jis sąžiningai išdirbo dvejus metus, o 1927 m. balandžio mėn. paskiriamas nemažo Plungės pašto viršininku.

Nuo 1930 m. gegužės 1 d. Plungės paštas priskirtas IV eilei. Norėdamas, kad jo pašto įstaiga sėkmingai veiktų, J. Jakas buvo reiklus pavaldiniams. Tai ne visiems patiko. 1933 m. lapkričio mėn. Plungės ryšių ruožo prižiūrėtojas Antanas Stapulionis su žmona Uršule sukurpia skundą, kuriame rašoma, kad J. Jakas ieškąs Stapulionių darbo klaidų, o vienos moters apsirikimų nepastebįs. Maža to, prie skundo pridėdami viršininko moteriai rašyti lapeliai, kurie rasti smulkiai suplėšyti, tačiau Stapulionių kruopščiai suklijuoti. Tie asmeninio pobūdžio lapeliai pateikti kaip palankumo įrodymas pavaldinei.

Prasidėjo įvairūs tyrimai, Plungės pašto darbo tikrinimai. Esminių aplaidumų nerasta, o į aktą įrašytos kelios smulkmenos, pavyzdžiui, nustatytas 70 centų trūkumas, tarp įrankių nerasta vienos dildės ir pan.

J. Jakas prašė bent porą metų palikti jį Plungėje, esąs čia išgijęs žemės sklypą ir norįs pasistatyti jame namelį.

Pirmasis Laukuvos pašto viršininkas

Juozas Jakas.

Nuotr. iš jo asmens bylos

¹⁰J. Jako tarnybos asmens byla, LCVA, f. 1016, ap. 1, b. 1723, l. 1–58.

Į prašymą buvo atsižvelgta. 1939 m. pabaigoje J. Jakas bandė išeiti į pensiją. Deja, komisija tarnautojų darbo stažui nustatyti nepripažino jo darbo Rusijoje laiškininku, nes carinėje Rusijoje laiškininkai pensijų negaudavę. Logikos čia nedaug. Pagaliau J. Jakas dirbo laiškininku ir 1917–1918 m. Apeliuojant į carinės Rusijos įstatymus, neatsižvelgta į vykusias revoliucijas ir vėlesnių valdžių pensijų nuostatus.

J. Jakas liko Plungės pašto vadovu ir tai jam brangiai kainavo. 1941 m. birželio 14 d. J. Jakas ištremtas į Sibirą, kur vėliau mirė¹¹.

Pirmaisiais Lietuvos Respublikos metais buvo sparčiai plečiami telefonų tinklai, tiesiama daug naujų linijų. Jau 1922 m. buvo projektuojama, o gal ir tiesiama Šilalės–Laukuvos telefono linija. 1925 m. Laukuvos paštas jau turėjo 5 abonentus¹².

Dėl brangumo ir ribotų techninių galimybių miestelių paštai turėdavo palyginti nedaug abonentų. 1935 m. Laukuvos paštas turėjo 7, o 1938 m. – 20 abonentų¹³.

1925 m. pirmą ketvirtį Laukuvos pašte buvo gaunami šie laikraščiai:

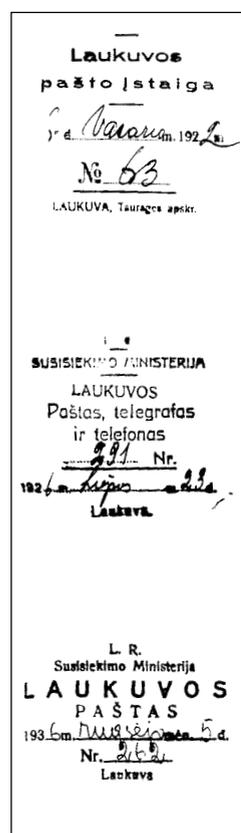
Klaipėdos žinios – 9 egz.
Lietuva – 9 egz.
Lietuvos ūkininkas – 1 egz.
Rytas – 2 egz.
Sargyba – 1 egz.
Trimitas – 14 egz.
Ūkininkas – 1 egz.
Vienybė – 1 egz.
Žydų balsas – 8 egz.

Iš užsienio buvo gaunami 7 egz. lietuviškų laikraščių. Taip pat po 4 egz. ateidavo laikraščių ir lenkų kalba *Chata rodzinna* ir *Dzień Kowieński*¹⁴.

1927 m. Laukuvos paštas dirbo pelningai. 1928 m. šis paštas turėjo 10 894 Lt pajamų, o įstaigos išlaikymui ir darbuotojams išleisti 8815 Lt. Taigi gauta 2079 Lt pelno. Analogiškai 1929 m. būta 11 976 Lt pajamų ir 8564 Lt išlaidų. Matome, kad pajamos viršijo išlaidas 3414 Lt. 1929 m. Laukuvos paštas priėmė 230 994 Lt perlaidų pasiuntimui, o atsiųsti 165 716 Lt¹⁵.

Vinco Gegžnos tarnybos asmens bylos nepavyko aptikti, tikriausiai ji neišliko. V. Gegžna Laukuvos pašte išdirbo 10 metų. Vietoj jo nuo 1935 m. liepos 18 d. paskirtas Pranas Juškevičius, kuris jau nuo 1925 m. Laukuvoje dirbo laiškininku. Sisisiekimo ministras atsiklausė Pašto valdybos, ar galima laiškininką skirti viršininku, o valdybai tarpininkaujant, įsakymą pasirašė.

Pranas Juškevičius gimė 1901 m. liepos 19 (rugpjūčio 1) d. Telšių apskrityje, Žarėnų valsčiuje, Karštenių kaime. Pranas buvo šeštasis iš septynių vaikų.

Laukuvos pašto spaudai

¹¹ *Ten pat*, l. 60–152; b. 1526, l. 1–3.

¹² *Lietuvos telefonų abonentų knyga 1926 metams*.

¹³ *Ten pat*, 1932, 1939 metams.

¹⁴ Paštuose gaunamų laikraščių sąrašas, LCVA, f. 1016, ap. 3, b. 8, l. 9.

¹⁵ 1928 ir 1929 m. paštų apyskaitų suvestinės, *ten pat*, ap. 6, b. 92, l. 1, 12.

Mokėsi Žarėnų ir Telšių mokyklose. 1921–1922 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje Kaune bataliono štabo raštininku. Grįžęs iš kariuomenės dirbo tėvų ūkyje, o nuo 1925 m. sausio 20 d. pradėjo tarnybą Laukuvos pašte laiškiniu. Reikalui esant pavaduodavo pašto viršininką Vincą Gegžną. Privačiai mokydamasis baigė gimnazijos keturių klasių kursą. Norėdamas toliau mokytis ir įsigyti pašto valdininko vardą, 1926 m. vasarą pasiprašo Lietuvos pašto, telegrafo ir telefonų valdybos perkelti jį į Telšių arba Tauragės pašto įstaigą. Išsikelti iš Laukuvos nebuvo galimybės. Po metų jis susituokė su mokytoja Aleksandra Gaidamavičiūte.

P. Juškevičius buvo pareigingas laiškininkas. Atostogų metu pas Tauragės rajono ryšių mechaniką Suchodolskį jis išmoko tvarkyti telegrafo ir telefonų linijas.

Nors P. Juškevičius turėjo daug darbų, jis liko veiklus visuomenininkas: dalyvavo Laukuvos šaulių būrio, Tautininkų sąjungos, jaunalietuvių ir kitų organizacijų veikloje. Nuo 1934 m. pradžios iki pat Lietuvos okupavimo P. Juškevičius buvo Tautininkų sąjungos Laukuvos apylinkės pirmininku.

1936 m. apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino medaliu, 1939 m. – Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino III laipsnio medaliu ir Šaulių Žvaigždės medaliu. Šeimoje augo trys vaikai: Aldona, Danutė ir Zigmas.

P. Juškevičius Laukuvos pašto viršininko pareigose darbavosi sėkmingai. Laukuvos pašto darbą tikrinęs referentas A. Bučnys Pašto valdybai pranešė, kad 1937 m. rugpjūčio 10 d. Laukuvos pašte „viskas rasta tvarkoje, darbas atliekamas labai gerai“¹⁶.

Tokie pašto darbo įvertinimai būdavo gana reti. 1940 m. Lietuvai praradus valstybingumą, P. Juškevičius liko vadovauti Laukuvos paštui.

1941 m. kovo 19 d. Tauragės pašto kontoros viršininkas LSSR ryšių valdybos kadrų skyriui rašė:

„Nuo š. m. balandžio mėnesio 1 dienos Laukuvos ryšių skyriaus viršininką Juškevičių Praną, Tauragės apskrities kompartijai pageidaujant, prašome iš einamų pareigų atleisti ir jo vietoje skirti Kvėdarnos ryšių skyriaus laisvai samdomą laiškininką Antaną Montvilą. [...]“

Juškevičius Pranas, kaip buvęs tautininkas, aktyvus šaulys dabartinei santvarkai atrodo yra abejingas, todėl ir tolimesnei

Laukuvos pašto viršininkas Pranas Juškevičius.
Nuotr. iš jo asmens bylos

¹⁶P. Juškevičiaus tarnybos asmens byla, LCVA, f. 1016, ap. 1, b. 2043, l. 1–78.

tarnybai jį palikti eiti viršininko pareigas negalima, todėl prašome jį iš einamų pareigų atleisti¹⁷.

1941 m. birželio 14 d. P. Juškevičius su šeima paimamas tremčiai, tačiau nuo artimųjų atskirtas ir išvežtas į lagerį. Apie tolesnį šios šeimos likimą rašoma kitose šios knygos vietose.

1937 m. Laukuvos paštas gavo 14 358 Lt pajamų ir turėjo 7315 Lt išlaidų, o 1938 m. turėjo 7198 Lt pajamų ir 8389 Lt išlaidų. Pastaraisiais metais pajamos beveik dvigubai viršijo išlaidas. 1938 m. per šį pašta perlaidomis pasiūsta 355 180 Lt¹⁸.

Nuo 1932 m. prie Lietuvos paštų irgi buvo steigiamos valstybės taupomosios kasos. Nors Laukuvos taupomajai kasai antspaudas buvo pagamintas, tačiau kasa bent iki 1939 m. šiame pašte neveikė. Laukuvos paštui priklausė ir Požerės pašto agentūra.

Požerės pašto agentūra

Gyvenvietėse, kur paštas žmonėms reikalingas, tačiau nesitikėta didesnės negu 5 tūkst. litų apyvartos, Pašto valdyba steigdavo pašto agentūras. Pašto agentūros priimdavo ir išduodavo paprastą bei registruotą korespondenciją, nebrangias perlaidas. Jose žmonės galėdavo atsiimti prenumeruojamą spaudą. Agentūros nepriimdavo ir neišduodavo brangių perlaidų, įvertintų laiškų, siuntinių.

Pašto agentūros buvo suskirstytos į tris rūšis. Žemiausios trečios rūšies vedėjo atlyginimas būdavo 15–20 litų. Patys vedėjai valstybės tarnautojų teisių neturėjo. Neretai agentūros įsikurdavo kartu su kitomis įstaigomis, pavyzdžiui, parduotuvėse, bažnyčių tarnų namuose, net mokyklose ir kitur. Pirmos rūšies pašto agentūros turėjo dirbti dvi, antros – tris ir trečios – 4 valandas per dieną.

1929 m. spalio 6 d. Požerės apylinkių gyventojai prašė Laukuvos pašto viršininką tarpininkauti Pašto, telefono ir telegrafo valdybai, kad šiame bažnytkaimyje būtų atidaryta pašto agentūra. Prašymą pasirašė ir vietos kunigas. Viršininkas Vincas Gegžna siūlė prašymą tenkinti. Valdyba pasiteiravo, kiek korespondencijos siunčiama į Požerę bei aplinkinius kaimus.

Laukuvos pašto viršininkas atsakė, kad vidutiniškai per savaitę siunčiamas 1 registruotas ir 10 paprastų laiškų, 4 pašto perlaidos ir 40 egz. laikraščių. To buvo per maža ir valdyba nutarė pašto agentūros Požerėje nesteigti.

Panašų prašymą žmonės pakartojo 1931 m. vasario mėn. Šį kartą Laukuvos pašto viršininkas surašė visai kitus rodiklius. Į Požerės apylinkes per savaitę vidutiniškai siunčiami 79 laiškai, 17 banderolių, 8 pašto perlaidos, 96 egz. laikraščių. Nors šiam prašymui buvo rezoliucija, kad esant lėšų pašto agentūrą Požerėje būtų galima įsteigti, tačiau tuo viskas ir baigėsi.

Požeriškiai pašto agentūros prašė ir 1932 m. Į žmonių norus neatsižvelgta. 1935 m. pradžioje vėl prašoma Požerėje atidaryti pašto agentūrą. Tada vietos bažnyčia jau buvo parapinė. Jos klebonas Antanas Skinderis išipareigojo agentūrai skirti patalpas, duoti šviesą ir kūrą. Deja, ir šis prašymas liko be atgarsio.

Taupomosios kasos antspaudas

¹⁷ Ten pat, l. 110.

¹⁸ 1937 ir 1938 m. paštų apyskaitų suvestinės, LCVA, f. 1016, ap. 3, b. 51, l. 46, 50.

Ženkla telegramų rūšims nurodyti

- skubi telegrama.
 - apmokėtas atsiųsiamas.
 - apmokėtas paskaitinomas.
 - įkandin adresas.
 - leisti patis, registr. b. b. d. u.
 - apie laik, pranešti telegr.
 - leisti asmenišk. adresat.
 - pareikalauti telegram.
 - pareikalauti patis.
 - su pastiprinimu.
 - su išlaidos kaštos telegram.
 - mašini skubos telegrama pigu tarifu.
 - telegrama, kuri ietikiama, perrašyta grafiškai b. n. k. e.
 - laiško-telegrama vidaus.
 - ir NLT = laiško- telegr. i Europ. valst.
 - ir NLT = laiško- telegr. i užeuropio valst.
 - ir G = aviakinišo telegr. vidaus.
 - ir G = aviakinišo telegr. užsien.
 - meteorologinė telegrama.
 - IT = laiško ir mašinos raštu (nuo 22 iki 6 val.).
 - JR = laiško ir mašinos raštu (nuo 6 iki 22 val.).
- Telegramų rūšys nurodomos si surašomiems ženkliams, kuraisomi prieš adresą ir kiekvieną jų laikoma vienu ženklu.
- * Greta raidžių RP ir XP reiškiniai atsiųsiamas arba paštiniui įmokėti pinigų suma, aus telegramos rūšis žymintais, o tarpautinėse – aukso ilgiai, dešimtminiai skaitai.
- RP 3,50, XP 12,50 ir t. t.

TELEGRAMA

 Forma 66.
2. V. J. 39, 300.000

Sumokėtas:		<i>P. Pipiras</i>	
Už perdavinį	lt . . . ct	<i>21, 27</i>	<i>16 75</i>
			val. min.
			laidu Nr. <i>prėšėre</i>
			Prėšėre
Iš viso	lt . . . ct		
Priėmė	<i>Sveikėna</i>		<i>1936 m.</i>
Rūšis	<i>Straukėnei</i>	is	<i>Laukuvos</i> Nr. <i>2</i>
	<i>P 8</i>	Ed., paduota	<i>27, 21 16</i> val. <i>15</i> min.
<i>Puojuau atvyk Laukuvos</i>			
<i>Casto's Antano</i>			
<i>A. Strauka</i>			

Antrojo pasaulinio
karo įvykio
liudininkė – telegrama.
Iš L. Straukaitės
archyvo

Tiktai 1936 m. gegužės mėn. gavus dar vieną prašymą, Pašto valdyba pagaliau sutiko Požerėje steigti agentūrą¹⁹.

Sužinojus, kad pagaliau Požerėje bus pašto agentūra, į šias pareigas atsirado du pretendentai. Vieni žmonės agentūros vedėju siūlė ūkininką ir šaulį Kazį Andreikų, kiti – grietinės nugriebimo punkto vedėją Ireną Milaševičiūtę. Pastarąją palaikė ir vietos klebonas. Ji gyveno parapijos namuose ir klebonas agentūrai žadėjo skirti patalpas. Laukuvos pašto viršininkas P. Juškevičius vedėjos pareigoms siūlė I. Milaševičiūtę. Jo nuomonė lėmė.

Pašto agentūra Požerėje pradėjo veikti nuo 1936 m. spalio 13 d. Nepraėjus nė pusmečiui agentūros vedėja savo pareigų atsisakė. Nuo 1938 m. rugsėjo 16 d. ją pakeitė vargonininkas Petras Pipiras. Nežinia, kodėl jis šiose pareigose neišbuvo nė pusmečio. Nuo 1939 m. sausio 1 d. tos agentūros vedėju paskiriamas Laukuvos vartotojų bendrovės Požerės parduotuvės darbuotojas Pranas Noreika. Tačiau jis pardavėju dirbo neilgai, kartu atsisakė ir agentūros vedėjo pareigų. Jį abejose pareigose pakeitė Viktorija Bagdonienė²⁰.

Iki 1940 m. Požerės pašto agentūra liko žemiausios rūšies (eilės). Pokario metais pašto agentūrų nebuvo. Požerėje veikė kaimo paštas.

¹⁹ Susirašinėjimas dėl pašto agentūros Požerėje, LCVA, f. 1016, ap. 3, b. 609, l. 1–6.

²⁰ Požerės pašto agentūros byla, *ten pat*, b. 610, l. 1–33.